

Strategie rozvoje Libereckého kraje

Strategie rozvoje Libereckého kraje je jeden z nejdůležitějších dlouhodobých koncepčních dokumentů Libereckého kraje, jehož cílem je definovat globální cíle rozvoje území a vytvořit systém strategických cílů a opatření vedoucích k naplnění cílů.

Strategie rozvoje Libereckého kraje byla zpracována pro období 2006 - 2020 a byla schválena Zastupitelstvem Libereckého kraje dne 24. dubna 2007. Jednalo se v podstatě o aktualizaci Strategie rozvoje LK z roku 2002. V souvislosti se zpracováním Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje 2005 – 2020 byly do Strategie rozvoje LK zapracovány principy udržitelného rozvoje.

Strategie rozvoje Libereckého kraje definuje vize, globální a strategické cíle na období 2006 – 2020.

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020 obsahuje následující části:

Úvod

Analytická část

- Všeobecná charakteristika kraje
- Socioekonomická analýza Libereckého kraje
- Dílčí SWOT analýzy dle prioritních oblastí
- Globální SWOT analýza

Návrhová část

- Rozvojová východiska
- Zaměření strategie rozvoje
- Vize
- Strategické cíle, opatření, návrh možných aktivit
- Tabulka indikátorů měřitelnosti

Analýza vazeb

- Vazby mezi Strategií rozvoje LK 2006 – 2020 a Strategií rozvoje LK z roku 2002
- Vazby mezi Strategií rozvoje LK 2006 – 2020 a Strategií udržitelného rozvoje LK 2005 – 2020

Závěrečná doporučení

Vysvětlivky, seznam zkratk, hlavní informační zdroje

Přílohy

- Tabulkové a grafické přílohy
- Popis indikátorů s datovými zdroji
- Mapové přílohy

Analytická část se skládá ze socioekonomické analýzy Libereckého kraje a z dílčích SWOT analýz dle prioritních oblastí. Pro doplnění podrobnějších informací jsou do příloh strategie zařazeny doplňující tabulky a grafy, značná pozornost byla také věnována prostorovému vyjádření jednotlivých jevů v řadě mapových příloh. Analytická část byla zpracována velmi stručně, zmíněny byly pouze nejdůležitější skutečnosti a hlavní vývojové trendy.

Za účelem provázání Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020 s národními rozvojovými dokumenty a ke zvýšení důrazu na evropské směřování regionálního rozvoje směrem k udržitelnému rozvoji (Lisabonská strategie) jsou do strategie začleněna východiska ze zmiňovaných úrovní a naznačeny důležité rozvojové trendy, které je potřebné přenést i na úroveň regionu, měst a obcí.

Návrhová část Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020 vychází z vyhodnocení socioekonomické situace kraje (z dat dostupných k termínu zpracování tohoto dokumentu, tj. polovina r. 2006), z navazujících dílčích SWOT analýz za jednotlivé rozvojové oblasti a z globální SWOT analýzy Libereckého kraje, reaguje na nové aspekty vzniklé ve spojitosti se vstupem České republiky do Evropské unie, zapracovává rozvojové trendy nejen Evropské unie, ale i České republiky a zohledňuje rozvojové potřeby subjektů Libereckého kraje.

Na návrhovou část navazuje analýza vazeb, jejímž cílem je již konkrétní identifikace propojení Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020 s aktualizovanou Strategii rozvoje Libereckého kraje z roku 2002 a se Strategií udržitelného rozvoje LK 2005 – 2020. Zde jde o pokračování snahy o maximální ukotvení a sladění rozvojových snah kraje s celorepublikovým zaměřením rozvojových témat.

Poslední částí dokumentu jsou závěrečná doporučení, která si kladou za cíl shrnout v bodech klíčové linie Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020, shromáždit faktory a podmínky působící na realizaci této strategie a naznačit další potřebné kroky vedoucí k rozvoji Libereckého kraje.

Součástí strategie jsou tabulkové, grafické a mapové přílohy, které slouží k doplnění poměrně stručných textových vyjádření a ke znázornění prostorové diferenciaci jednotlivých socioekonomických jevů.

K usnadnění hodnocení strategie byl pro indikátory zpracován jejich popis a uvedeny zdroje dat, včetně jejich hodnoty podle nejnovějších dostupných údajů.

Strategie je vypracována v souladu s principy udržitelného rozvoje regionální politiky Evropské unie, České republiky i Libereckého kraje.

Přeshraniční spolupráce ve Strategii rozvoje LK

Ve **vizi** Libereckého kraje je kraj viděn jako region, který se harmonicky **rozvíjí s využitím všestranné spolupráce.**

Oblast spolupráce (včetně přeshraniční) je v jednotlivých částech strategie zohledněna v oblasti E - Udržitelný rozvoj území a občanské společnosti, konkrétně pak v podoblasti E.1 – Spolupráce.

V **analytické části** je v oblasti E – Udržitelný rozvoj území věnována pozornost vnější spolupráci. V socioekonomické analýze se uvádí:

E. Udržitelný rozvoj území a občanské společnosti

E.1 Spolupráce

Spolupráce rozmanitých subjektů je základním vztahem v oblasti regionálního rozvoje. Princip partnerství je jedním ze základních principů realizace regionální a strukturální politiky EU. Vyžaduje, aby se na konkrétním rozdělení a využití prostředků poskytovaných EU v rámci jednotlivých programů podílely v co nejširší míře samotní příjemci, tj. Příslušné národní, regionální a lokální orgány, jakožto i orgány EU, eventuálně soukromoprávní subjekty. Hlavním cílem spolupráce je sladování zájmů a potřeb různých subjektů v procesu uskutečňování rozvojových záměrů na shodném území – tedy jde o permanentní proces negociace (vyjednávání) o budoucích záměrech a podmínkách vedoucích k jejich uskutečnění.

Jednotlivé subjekty využívají svých poznatých předpokladů pro rozvoj (slabých i silných stránek) a vzájemně se podporují při jeho realizaci (vyjednávají o podmínkách budoucího rozvoje, o možnostech, šancích a nástrojích vzájemné spolupráce ...). Subjekty působící na území jednoho kraje mohou těžit ze vzájemné geografické blízkosti či sousedství.

Možnosti způsobu jejich spolupráce jsou různorodé – od neformálních kontaktů a ad hoc spolupráce, přes různá zájmová uskupení až po profesionálně založené formy sdružování umožňující zejména sdružování a společné užívání finančních prostředků. V roce 2006 byla spolupráce v rámci Libereckého kraje i mimo něj na níže popsané úrovni.

Přeshraniční spolupráce je charakterizována následovně:

V koncepci vnějších vztahů Libereckého kraje je věnována zvláštní pozornost spolupráci Libereckého kraje se zahraničím.

Spolupráce s Dolnoslezským vojvodstvím

V rámci spolupráce se sousedícími státy jde o budování a udržování sousedských vztahů, výměnu zkušeností týkajících se správy územních celků, výměnu informací, realizaci různých projektů a pořádání setkání, kdy se jedná o konkrétních tématech. Pro takovouto spolupráci byl mimo jiné vybrán polský region Dolnoslezské vojvodství. Liberecký kraj spojuje s tímto regionem podobný historický, sociální i ekonomický vývoj a zejména snaha prosazovat společné zájmy vůči ostatním subjektům.

Spolupráce se Saskem

Vzhledem k těsnému sousedství Libereckého kraje a Svobodného státu Sasko je nezbytná též přeshraniční spolupráce mezi těmito dvěma samosprávnými celky. Protože z hlediska rozdílných struktur a kompetencí není pro Svobodný stát Sasko z právního hlediska možné uzavřít dohodu o spolupráci s Libereckým krajem, představitelé obou samosprávných celků dospěli ke kompromisu a Liberecký kraj podepsal dne 6. dubna 2006 Společné prohlášení o spolupráci s Vládním prezidiem Dresden. Tento dokument podepsal také saský státní ministr Hermann Winkler. Saskou stranou byl podán a schválen projekt financování spolupráce mezi Libereckým krajem a Vládním prezidiem Dresden do programu Interreg IIIA. Cílem projektu je především vzájemné poznání a předání zkušeností mezi zaměstnanci Krajského úřadu Libereckého kraje a zaměstnanci Vládního prezidia Dresden z různých oblastí činnosti a navázání prvotních kontaktů, které povedou k trvalé budoucí spolupráci.

Dne 16. února 2006 bylo z podnětu ministerského předsedy Svobodného státu Sasko Georga Milbradta podepsáno komuniké mezi Svobodným státem Sasko, Dolnoslezským vojvodstvím, Libereckým, Královéhradeckým a Pardubickým krajem. Na základě tohoto komuniké došlo k vytvoření tzv. trinacionálního odborného grémia. Cílem grémia je v tuto chvíli převážně identifikace a řešení společných problémů.

Vzhledem k historickému vývoji a poloze Libereckého kraje je pro zdejší samosprávu na významném místě upevňování těsné spolupráce příhraniční. Specifickým typem příhraniční spolupráce je vytváření tzv. euroregionů. Jejich cílem je prostřednictvím každodenních přeshraničních řešení společných problémů překonávat státní hranice, snížit tím význam hranic na úroveň pouhého správního členění, pozitivně stimulovat společný příhraniční život a tím odbourávat historickým vývojem vzniklé předsudky a společenské bariéry národů Evropy mezi sebou. V Libereckém kraji je významným subjektem na této úrovni Euroregion Neisse-Nisa-Nysa. Ten je euroregionem tří příhraničních oblastí nacházejících se na styku státních hranic České republiky, Spolkové republiky Německo a Polské republiky. Euroregion Neisse-Nisa-Nysa je prvním euroregionem vytvořeným na české hranici (vznik 1991). Na české straně bylo v roce 2004 členem euroregionu 145 obcí, Krajská hospodářská komora Liberec a Sdružení Český ráj. V Euroregionu Nisa pracovalo v roce 2004 na mezinárodní úrovni 14 pracovních skupin (EUREX), které uskutečnily 46 pracovních jednání. Dle organizačního schématu jsou jednotlivé pracovní skupiny rozděleny do čtyř základních skupin: Infrastruktura / Hospodářství, Životní prostředí / Venkovský prostor, Zdraví / Bezpečnost, People-to-people / Kultura / Vzdělávání.

SWOT analýza oblasti E uvádí mezi silnými stránkami LK výhodnou polohu na hranicích s Polskem a Německem, úspěšné rozvojové aktivity Euroregionu Nisa a rozvíjející se spolupráci obcí s partnery z Polska a Německa. Využití přeshraniční spolupráce je chápáno rovněž jako velká příležitost k rozvoji LK, která ovšem při nevyužití může mít podobu hrozby:

E. Udržitelný rozvoj území a občanské společnosti

Silné stránky

- výhodná centrální poloha ve středoevropském kontextu, hraniční oblast s Polskem a SRN
- existence stálého zastoupení Libereckého kraje v centru Evropské unie v Bruselu
- úzká spolupráce s kraji v rámci NUTS II Severovýchod
- zvyšující se aktivita veřejné správy, místní samosprávy a sdružení obcí (venkovské mikroregionu)
- úspěšné rozvojové aktivity Euroregionu NISA
- zvyšující se spolupráce obcí s německými a polskými partnery
- široké spektrum mezinárodní spolupráce na krajské úrovni
- aktivní zapojení veřejné správy do různých forem vzájemné spolupráce s podnikatelskými a neziskovými subjekty, podpora těchto partnerství
- existence aktuální Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje
- pravidelná aktualizace krajských koncepčních dokumentů
- existence řešení a zpracování problematiky životního prostředí v krajských rozvojových dokumentech
- snaha zkvalitnění veřejné správy jak na regionální, tak na lokální úrovni
- zvyšující se zájem samospráv a neziskových organizací o místní Agendu 21
- vzrůstající počet neziskových organizací
- vysoké zastoupení nadací

Slabé stránky

- nedostatečné naplňování principů partnerství v komunitách
- nedostatečná komunikace a spolupráce mezi sektory (podnikatelský, občanský, veřejný) i mezi resorty
- pomalá revitalizace center měst a obcí
- nedostatečná revitalizace brownfields v urbanizovaných území
- růst dopravní zátěže měst
- stálá existence kriminálních a patologických jevů ve městech
- absence Programu rozvoje venkova Libereckého kraje
- nedořešená realizace komplexních pozemkových úprav
- nedostatečný a nekoordinovaný sběr dat monitorujících indikátory udržitelného rozvoje na regionální, ale především na lokální úrovni
- nedostatečná vzájemná provázanost strategických a územně plánovacích dokumentů
- nedostatečné pokrytí území kraje platnými územními plány
- zastaralost územních plánů vyšších územních celků
- absence digitalizovaných územních plánů dle standardů Libereckého kraje
- velmi nízké využívání nástrojů řízení rozvoje území pomocí ekologických programů
- neexistence komunikační a inovační strategie
- nízká efektivita hospodaření s veřejnými prostředky
- nefunguje rychlý přenos relevantních informací z centrální a krajské úrovně na úroveň obcí až k občanům a od občanů zpět
- neexistence managementu udržitelného rozvoje na regionální úrovni i na úrovni obcí s rozšířenou působností

Příležitosti

- posílení všech typů spolupráce (resortní, meziresortní, územní, přeshraniční) při sledování cílů udržitelného rozvoje
- zvyšující se realizace projektů typu PPP (public-private partnership), tj. partnerství veřejného a soukromého sektoru
- zvýšení podpory místních veřejně prospěšných aktivit z řad podnikatelských subjektů, nestátních neziskových organizací (včetně nadací) i veřejné správy
- prohloubení spolupráce krajské veřejné správy s obcemi a vyšší míra vzájemné spolupráce obcí, včetně vytváření mikroregionů
- vytvoření integrovaných rozvojových plánů měst Libereckého kraje
- stabilizace venkovského obyvatelstva
- zkvalitňování života na venkově
- řízení socioekonomického rozvoje kraje v souladu s principy udržitelného rozvoje
- zlepšování vzájemné provázanosti strategických a územně plánovacích dokumentů na různých hierarchických úrovních v rámci kraje, v závislosti na dynamice změn a se zohledňováním principů udržitelného rozvoje
- vybudování a fungování celoplošného managementu udržitelného rozvoje Libereckého kraje
- koncepční usměrňování urbanizačních procesů v zázemí větších měst
- budování otevřené občanské společnosti
- větší míra aktivního zapojení veřejnosti do veřejného života a rozhodovacích procesů
- podpora zvyšování morálních hodnot a charakterových vlastností občanů Libereckého kraje
- podpora využití e-governmentu
- větší využití informačních technologií při zkvalitňování veřejné správy
- budování informační společnosti
- marketingové řízení obcí, měst, regionů a kraje
- zapojení obcí, měst i samotného kraje do Národní sítě zdravých měst
- týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj a rozvoj místních Agend 21
- využití aktivity a iniciativy neziskových organizací
- posilování kvalitních sítí místních vztahů

Ohrožení

- složitý a nevyjasněný způsob meziobecní, mezisektorové a meziresortní spolupráce
- nevyužití potenciálu přeshraniční spolupráce
- neřešení problémů periferních, venkovských a hospodářsky slabých oblastí kraje
- další ztráta pracovních míst na venkově
- živelná výstavba zejména v blízkosti velkých měst („urban sprawl“)
- netransparentní a nekompetentní výkon regionální veřejné správy a jeho malá pružnost
- korupce a neprofesionální přístup politiků a úředníků při řešení konkrétních problémů
- pokračující zadlužování obcí, nedostatečné využívání všech možností získávání finančních prostředků, neefektivní hospodaření obcí
- vysoká míra závislosti obcí na státu a kraji
- nenaplnění cílů koncepčních a strategických dokumentů

- celková komunikační nedostatečnost
- nedostatečné zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů na regionální a místní úrovni
- nepřizpůsobení rozvojových aktivit principům udržitelného rozvoje

V návrhové části jsou definovány vize, globální cíle a strategické cíle LK. Ty jsou následně rozpracovány do rozvojových opatření.

Struktura návrhové části Strategie rozvoje Libereckého kraje:

Vize Libereckého kraje:

Liberecký kraj je živý, zdravý, silný a dynamický region na bázi udržitelného rozvoje ve všech oblastech, s diverzifikovanou ekonomickou základnou založenou na inovační produkci a službách s vysokou přidanou hodnotou včetně využívání potenciálu cestovního ruchu. Liberecký kraj je region poskytující kvalitní podmínky pro život obyvatel, region se zdravým životním prostředím, region, který se harmonicky **rozvíjí s využitím všestranné spolupráce.**

Globální cíle:

V roce 2020 je rozvoj území realizován v souladu s principy udržitelného rozvoje a

- má rozvinutý ekonomický a technický potenciál,
- jsou vytvořeny podmínky pro všestranný uspokojivý rozvoj života člověka,
- je zajištěno zdravé prostředí,
- je vytvořen efektivně fungující a všeobecně uznávaný systém veřejné správy.

Strategické cíle

- A. Dynamická a konkurenceschopná ekonomika
- B. Kvalitní a zdravé lidské zdroje
- C. Komplexní a kvalitní infrastruktura
- D. Zdravé životní prostředí bez zátěží
- E. Udržitelný rozvoj území a občanské společnosti

Tyto strategické cíle jsou dále rozpracovány do rozvojových opatření – viz následující přehled:

Struktura strategických cílů a jejich specifikace do rozvojových opatření

A. Dynamická a konkurenceschopná ekonomika	B. Kvalitní a zdravé lidské zdroje	C. Komplexní a kvalitní infrastruktura	D. Zdravé životní prostředí bez zátěží	E. Udržitelný rozvoj území a občanské společnosti
A.1 Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky a podpora podnikatelského prostředí	B.1 Podpora celoživotního učení s důrazem na kvalitu života	C.1 Průběžné zkvalitňování dopravní infrastruktury a její optimalizace	D.1 Snižování škodlivých vlivů na životní prostředí a zdraví obyvatel	E.1 Rozvoj všestranné spolupráce, včetně posílení spolupráce mezikrajské a přeshraniční
A.2 Podpora vědy, výzkumu a zavádění inovací	B.2 Zvýšení zaměstnatelnosti a zaměstnanosti obyvatel	C.2 Optimalizace dopravních systémů včetně jejich alternativ a zlepšení dopravní obslužnosti	D.2 Předcházení a řešení dopadů lidské činnosti na životní prostředí a zdraví	E.2 Rozvoj městských oblastí
A.3 Podpora funkcí zemědělství, lesnictví a vodního hospodářství	B.3 Zajištění dostupnosti a kvality zdravotní a sociální péče, podpora zdravého životního stylu	C.3 Průběžné budování a modernizace technické infrastruktury včetně alternativních energetických zdrojů	D.3 Péče o krajinu, šetrné využívání krajinného a přírodního potenciálu	E.3 Rozvoj venkovských oblastí
A.4 Podpora a rozvoj průmyslových odvětví	B.4 Podpora kulturních zařízení a zájmové činnosti obyvatel	C.4 Zavádění a rozvoj informačních a komunikačních technologií	D.4 Posilování ekologického povědomí obyvatel	E.4 Koncepční řízení rozvoje
A.5 Rozvoj sektoru služeb	B.5 Péče o kulturní a kulturně-historické dědictví			E.5 Podpora rozvoje občanské společnosti
A.6 Rozvoj cestovního ruchu jako významného sektoru ekonomiky kraje	B.6 Zajištění dostupnosti a kvality bydlení, pracovního a veřejného prostředí			E.6 Zkvalitnění veřejné správy
	B.7 Zajištění bezpečnosti obyvatel a majetku			

I když většina opatření má nějaký přeshraniční dopad, přeshraniční spolupráce se týká rozvojové opatření E.1. Ve zdůvodnění opatření se uvádí, že přeshraniční spolupráce není ani přes dobré podmínky zatím příliš inenzivní. Proto je mezi navrhovanými možnými aktivitami :

Rozvojové opatření E.1: Rozvoj všestranné spolupráce, včetně posílení spolupráce meziřesortní a přeshraniční

Zdůvodnění opatření:

V rámci úspěšnosti regionálního rozvoje Libereckého kraje je vedle „technických“ dispozic značně důležitá kvalita lidských zdrojů zejména na pozici představitelů subjektů podílejících se na rozvoji (veřejná správa, nestátní neziskové organizace, podnikatelé i občané), do čehož se promítá zejména jejich schopnost vzájemně spolupracovat. Většinu území kraje pokrývají různé svazky obcí a místní akční skupiny. Stále však existují nezařazené obce nebo naopak obce, které jsou členy mnoha uskupení najednou, čímž dochází k tříštění jejich aktivit. Hraniční poloha Libereckého kraje ho také předurčuje k přeshraniční spolupráci, která tu v určité podobě existuje, ale ani přes dobré podmínky není příliš intenzivní. Posilování zastoupení Libereckého kraje v Bruselu by mělo přispívat k lepší spolupráci kraje se členy Evropské unie při tvorbě a naplňování rozvojových trendů evropské regionální politiky. Velmi důležitou součástí navrženého cíle je také podpora meziřesortní spolupráce, tj. podpora partnerství neziskového, soukromého a veřejného sektoru, které je nejen v rámci Libereckého kraje, ale i České republiky teprve na začátku realizace (posílení spolupráce nad projekty typu PPP – „public-private partnership“).

Návrh možných aktivit:

- Posilování meziřesortní spolupráce
- Posilování mezinárodní a přeshraniční spolupráce, tvorba přeshraničních a mezinárodních projektů a mezinárodních sítí partnerských měst
- Intenzifikace a zkvalitňování vazeb s příhraničními oblastmi Polska a Německa, významná pozice Euroregionu NISA
- Podpora spolupráce (předávání zkušeností dobré praxe) dobrovolných svazků obcí a místních akčních skupin, nejen v rámci kraje
- Podpora spolupráce v rámci kraje mezi obcemi a institucemi státní správy
- Podpora spolupráce veřejného a soukromého sektoru („public-private partnership“)
- Podpora přípravy a realizace společných rozvojových projektů

Závěrečná doporučení a shrnutí

Strategie rozvoje kraje je dlouhodobý regionální strategický rozvojový dokument, který formuluje pro delší časový horizont přístup nejen samospráv v kraji, ale i ostatních skupin společnosti k orientaci dalšího rozvoje svých aktivit v celém obvodu kraje. Stanovuje strategické cíle rozvoje kraje jako celku a to spolu s hlavními cestami k jejich dosažení, včetně stěžejních monitorovacích indikátorů. Poskytuje potřebná východiska a základní rámec pro vypracování nejen programů rozvoje kraje coby střednědobých regionálních strategických rozvojových dokumentů, ale i pro vypracování

jakýchkoliv strategických rozvojových a územních dokumentů na úrovni měst, obcí, mikroregionů, místních akčních skupin; tzn. i územních plánovacích dokumentů všech obcí v kraji, včetně území kraje samotného.

Od strategie rozvoje kraje se očekává nadčasovost, nadhled nad problémy vyskytujícími se nejen v regionálním měřítku, ale i v globálním společenském vývoji, v evropských či celosvětových rozvojových trendech. Vysoká obecnost formulovaných strategických cílů a k nim navazujících opatření je zcela logická. Je dána jejich způsobem vzniku (konsensuální shoda z diskusí všech regionálních zájmových skupin) a snahou zohlednění všech dlouhodobých potřebných rozvojových trendů v celém regionu. Je-li jakákoliv strategie rozvoje vytvořena v souladu s těmito aspekty, není potřeba její časté aktualizace.

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020 reflektuje hlavní, v současnosti r. 2006 platné strategické dokumenty na úrovni EU a ČR, čímž je dosaženo konzistence rozvoje Libereckého kraje s globálními rozvojovými požadavky EU.

V tomto kontextu však současně identifikuje specifika kraje a rozvíjí jeho silné stránky a usiluje o zlepšení stránek slabých. Strategie dále koncentruje a sladuje rozvojové směry obsažené v dílčích koncepčních dokumentech kraje.

Obecně z rozvojových strategií vychází rozvojové programy jako základní střednědobé koncepční rozvojové dokumenty. Ty konkretizují ve strategiích definované strategické cíle, a to pomocí rozvojových aktivit, a snaží se specifikovat pro jednotlivé aktivity nositele projektů, způsob jejich financování a implementaci. V návaznosti na zde předkládanou Strategii rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020 je tudíž oddělením rozvojových koncepcí Odboru hospodářského a regionálního rozvoje Krajského úřadu Libereckého kraje zpracováván Program rozvoje Libereckého kraje pro období 2007 – 2013. Tento program rozpracovává do větší podrobnosti vybrané prioritní rozvojové oblasti návrhové části této strategie, v nichž se bude kraj přímo i nepřímo podílet na jejich podpoře či realizaci. Na program pak navazují aktuálně připravené akční plány s finančním rámcem na příští rok, jehož účelem je poskytnout hrubou představu o disponibilních zdrojích a o alokacích těchto zdrojů do jednotlivých rozvojových oblastí. Krajské akční plány tudíž již zužují okruhy činností na aktivity podporované přímo z kompetence kraje.

Pro účinné a účelné zaměření aktivit Programu rozvoje Libereckého kraje 2007 – 2013 je provedeno i posouzení územních disparit v rámci kraje (Program rozvoje hospodářsky slabých oblastí Libereckého kraje). Podle výsledků této analýzy by měly být v Programu rozvoje Libereckého kraje 2007 – 2013 zvoleny příslušné nástroje k řešení situace ve vybraných územích Libereckého kraje. K identifikaci toho, zda v rámci Libereckého kraje bude realizací projektů docházet k postupnému naplňování vize a cílů Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020, je třeba průběžného vyhodnocování změn v socioekonomickém vývoji kraje, a to pomocí definovaných indikátorů rozvoje. Pravidelné systematické sledování ani analýza potřebných dat, jimiž

se definované indikátory rozvoje vyhodnocují, nejsou v současné době pro tyto účely v Libereckém kraji uspokojivě zavedeny, natož koordinovány.

Klíčovým faktorem úspěšnosti naplňování Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020 je také úspěšné partnerství jednotlivých aktérů rozvoje, včetně překonání resortních pohledů jen na svoji problematiku. Pro úspěšné naplnění je ale také zapotřebí, aby každý občan nesl zodpovědnost nejen sám za sebe, ale i za své okolí.

Nejen „projekty“ a „peníze“ jsou rozvoj! Je třeba rozvinout intenzivnější, cílené partnerství a spolupráci všech důležitých subjektů, které se účastní uskutečňování rozvojových záměrů kraje a jsou i jejich adresáty. Pro naplnění vize rozvoje v maximální možné míře je nezbytné, aby tyto subjekty přijaly vytyčený směr a potřebné aktivity za vlastní a dokázaly společně pracovat na rozvoji svých obcí a kraje. Proto odbor hospodářského a regionálního rozvoje Krajského úřadu Libereckého kraje před postoupením Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020 ke schválení do Rady Libereckého kraje, do krajských zastupitelských výborů a do Zastupitelstva Libereckého kraje, upravil znění tohoto dokumentu dle podnětů vzešlých z diskusních fór zorganizovaných plošně po celém Libereckém kraji, a to za účelem vytvoření jeho konsensuálního znění.